THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mai Matter at C.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

וואָס וועלען אונזערע שטאַדט־טאַטעס טהון

ווען מיר האָבען געכטען געשריעבען וועגען דער דראהענדער גע־פאהר, וואס עס סטראשעט דאס לאנד צוליעב'ן געפלאנטען איינזענבאהן סטרייק אין די פעראייניגטע שטאאטען, האָבען מיר בעמערקט, ווי די קיילען־פערקויפער פון טאראנטא, האָבען זיך מיט דיזער געלעגענהייט שוין בענוצט צו העכערען דעם פרייז פון קיילען־צושטעל האָט נאך ניט אויפגעהערט.

און דאס איז דאך ניט גוד מיט קיילען. שטייגען דאך אלע ארטיק־לען. ניט לאנג צוריק איז געהערט דער פרייז פון ברויט פון זעקס סענט אויף זעכען, אין יעצט שמועסט מען שוין, אז עס וועט געהערט ווערען ביז אכט סענט. דאס זעלבע איז געוועזען דעם זומער מיט אייז, מיט מילך און פיעלע אנדערע פון די ניטווענדיגסטע ארטיק־לען.

עס איז ניטא קיין איין געלעגענהייט, וועלכע זאל ניט אויסגענוצט ווערען פון די פעראינטערעסירטע פערזאנען, אום צו העכערען די פרייזען, און ווערען די פרייזען איינמאהל געהעכערט, געלייגט עס שוין דאן זעהר־זעלטען, צוריק ארונטערצוברענגען עס ווידער צו נאָרמאלע פרייזען.

און עס פרעגט זיך ווי פיעל איז דער שיעור. דארף דען דער קינסט־ליכער יקרות ניט האָבען קיין גרענעצן?

פערלאזען זיך אויף דעם ישוב אז די וועלכע האָבען די פרייזען גע־העכערט, וועלען זיי אריינטערלאזען, ווען עס וועט קומען א פאסענדע צייט, איז ניטא וואס. און עס שטעלט זיך די פראגע, וואס זאלען די שטאדט־פערוואלטונג ניט טהון עס־וואס. אז די בעפעלקערונג זאל אזוי ניט בערי־סען ווערען.

יעצט ווען דער יקרות האָט אָנגענומען אזעלכע שרעקליכע פארמען, זענען די איינציגע וואס האָבען אויפגענומען א קאמף געגען דעם, די אר־גאנזירטע ארבייטער. דער סעקרעטער סטרייקנאסן פינ'ם טריידס קאָנ־סיל, האָט זיך אפיציעל געווענדעט מיט אן אנפראגע וועגען דעם צו פרע־מיער בארדען. און דער לעצטער האָט געענטפערט, אז א קאָמיטע וועט כעשטימט ווערען צו אונטערזוכען די העכערונג אויף שפייז־ארטיקלען. ווייסען מיר אבער דאך מיט וואס אזעלכע קאָמיטעס ענדי־גען זיך אימער. ווייסען מיר דאך די רעזולטאטען פון דער קאָמיטע וועגען יקרות, וועלכע איז בעשטימט געווארען אין 1912, און וועמענס רעזולטאטען זענען געזעהען גלייך צו אלע.

אייב דיזע קאָמיטעס קענען גאר ניט אויפטהון, קענען אבער פיעל אויפטהון די שטאדטישע רעגיערונגען, וועלכע זיינען אלטען נאָרעסגעוואַלט.

ווען דזשיימס סימפסאן איז געווען אין מיטגליעד אין דער באארד אף קאנטראל, האָט ער פארגעשלאגען, אז די שטאדט זאל עפענען אייגע־נע "קיילען־יארדס", וואו קיילען זאלען פערקויפט ווערען מיט א קלייר־נעם פראפיט. פון דיזען פארשלאג האָבען געקענט פראפיטירען אי די בעפעלקערונג, און די שטאדט, און דיזער פארשלאג איז געגאנגען גע־דיזען איינצוצאמען די אפעטיטען פון די קיילען־קאמפאניעס. אז זיי זאלען ניט שינדען אזוי די הייט.

פיעלע שטעדט אן אמערקא, האָבען היינט צו טאג אייגענע "איינ־פלענטס", און אזוי בעקומט די בעפעלקערונג בילליג אייז. וואס זאל מען איך אין טאראנטא ניט א טראכט געמען דעם.

פאר יעדען "עלעקשאן" זאגען די שטאדט־טאטעס צו די וועהלער־די גאלדענסטע גלייקען. אז זייער גאנצעס דענקען. איז נור וועגען דעם וואהלשטאנד פינ'ם וועהלער. זאלען זיי יעצט צייגען, אז זיי קענען אויך האלטען דאס פערשפרעכענען. אביזאהל עס איז נאך זייט צו אן "עלעקשאן".

וואס זאל די שטאדט ניט זעהן ציטשטעלען קיילען, אייז, אין אנדערע ארטיקלען, און ניט נאר בעשיצען דאהנדך די בעפעלקערונג נאר נאך אויך פראפיטירען דערביי.

וועלען עס די שטאדט־טאטעס טהון?

דער טאג פון ארבייט

אין דער אלטער וועלט, האָט מען פון דיזען טאג ניט געוואוסט. אלס דער טאג פון ארבייט איז דארטען אנערקענט געווען בלויז דער טאג פון דעם ערשטען מאי. אין דער נייער וועלט אבער, קומט אויב דיזען טאג צוטהיילען זיך מיט א צווייטען טאג פון ארגאניזירטער אר־בייט, מיט דעם ערשטען מאנטאג אין מאנאט סעפטעמבער, וועלכער ווערט געפייערט פון די ארבייטער פינ'ם גאנצען צפון אמעריקאנישען קאָנ־טינענט, אויף ביידע ייטען פון דער גרענעץ.

פאר'ן לעצטען יאהר, האָבען די ארבייטער פון ביידע לענדער, די שטאאטען און קאנאדע, פיעלעס דערגרייכט, א דאנק דעם וואס ארבייט איז געווען לרוב. עס זענען אין פיעלע פאבען פערקירצט געווארען די ארבייטס־שטונדען, און אנדערע זענען פארגעקומען העכערונגען אין געהאלט. אין מאנכע האָבען אפילו אויסגעפיהרט זיי די ניוארקער אידישע קלאיקמאכער, די טהיילווייז אנערקענונג פון זייער יוניאן.

ארגאניזירטע ארבייט האָט דארום דאס רעכט צופרידען צו זיין מיט די רעזולטאטען פינ'ם פערגאנגענעם יאהר, אבער דאס דארף ניט זיין יענע זאטע צופרידענהייט, וועלכע שטעלט זיך אב. ווען א געוויסע זאך ווערט דערגרייכט.

די לעכדיגע "ארבייטס־מאשין" דארף תמיד אינספירירט זיין פון יענעם גייסט, וועלכער טרייבט דעם מענשען צו ווייטערע פארשריטע.

דער "לייבאר דעי" טאג פון 1916 טרעפט די אייזענבאהן ארבייטער ביים שוועל, ווען דער לאוזונג, "אכט שטונדען פאר לעבענס־פערגעני־גען", האלט ביי ווערען פאר זיי א ווירקליכקייט. און מיר ווילען האָפען, אז ניט ווייט איז יענער טאג, ווען ארגאניזירטע ארבייט, די ארבייטער פון אלע צווייגען פון מענשליכער ארבייט, וועלען האָבען דאס דערגרייכט וואס עס האלטען יעצט ביי בעקומען די אייזענבאהנ־ארבייטער.

אכט שעה ארבייט. און אכט שעה פאר דאס טעסערע אינ'ם מענשען וועט מזען פעראורזאכען א העכערע און עקאָנאָמישע מענשהייט, אזעלכע, וואו מאסען־שחיטות וועלען זיין א זאך פון אומעגליכקייט.

א בעזוד אין ישראל זאַנגווילס הויז

אי מיינונג פון דעם גרויסען אידישען שריפטשטעלער וועגען דעם רעזולטאט פון דער איצטיגער מלחמה.

וואס פאר אן ענדערונג וועט זיין אין דער וועלט נאך דער מלחמה? און וואס פאר א ריכטונג וועט די מענשהייט נעהמען?

נאך א פאאר זיעגען פון אונז וועט דייטשלאנד איינזעהען אז די פערלענג־רונג פון דעם קאמפף וועט ניט זיין פאר איהר טובה וועגען און זי וועט איינגעהן זי וועט זיך בעצייטענס כאפען צו כאבען אויף א געוויסען סארט שלום. זי וועט ווע רען שוואכער און די עליים שטארקער און שלום. אלעאירטע מלוכות קריעגען זיך אָבער אימער ארום ביי א שלום אבכאף און זיי וועלען זיך וועגען דעם ארומדריי־סען. מען דארף דעריבער זיין פארבעריי־טעט פאר נייע און פרעמדע אליאנסען.

מען האָט מיך שטענדיג געהאלטען אין איין פרעגען, אויב די רייזע אויף'ן ים איז פאר מיר אבגענאנגען אהן שרעקען. מיר. זאנגוויל האָט מיך אויך דאס געפרעגט, איך האָב איהם געענטפערט ווי פיעלע אנדערע, אז די רעטונגס שיפלעך וואס זיינען ארונטערגעהאנגען געווארען אויף די זייטען פון דעם דאמפפער און די נייע סיינס יעדען טאג וואס מיר זאָלען טהאָן אין פאל פון אן עקסידענט, האָט אנדערש ניט געקענט ווי מאכען דעם איינ־דרוק אז עטוואס אונגעוועהנלעכעס קומט פאר, דאך האָב איך קיינמאהל קיין גע־פאהר ניט געקענט פיהלען.

"עס האָט מיר געשיינט אזוי ווי איך וואָלט געשטאנען אבגעגרייט צו געהן צו טהעאטראלישער פארשטעלונג פון אמא־טורע — האָב איך געזאגט, און אויף'ן שטעל חרטה געהאט פאר די ווערטער דענקענדיג אז מר. זאנגוויל קען דאס איך אנגעהמען אלס טהעאטראלישעס.

מר. זאנגוויל האָט אָבער צו מיין בע־וואונדערונג מיר געענטפערט: יא, איהר זענט געראכט, די מלחמה איז ניט דראל אז איז ניט א ראעזאזעך. איך מיין אז די פערנעהמט ניט קיין דראלען פלאן אין אינזער מאָדערנעם ארט רענקען. זי איז אָבגעלעגערט באראריש און טהעאט־ראליש.

אן ארטיסט וועלכער איז אן אפי־ציער אין דער ארמיי, האָט זיך ביי דיא ער טהעא פארטי געפונען. ער האָט בע־זומען אן אטפוסק נאך דעם ווי ער איז אָבגעווען צוויי יאהר צייט אין די טרענג־שעס, בעטהייליגענדיג זיך אין אינזער גע־שפרעך האָט ער געזאגט: "וואָלט איהר געגלויבט אז אפילו איך מיט אלע שרעקע וואס איך האָב געזעהען קען זיך ניט אב־מאכען דעם געדאנק אז די מלחמה איז א ראָבאלע זאך און פון אן אָט א פערבינדונג מיט אינזער לעבען."

"טרייב אריין דעם רויטען אינדי־אנער אין דערמיט פון אזא בלוט באד אז ער וועט זיך געפינען ווי צווישען זיינעם איז עס אפשר ניט אזוי? האָט זאנג־ווייל געפרעגט. די מלחמה איז אויף דער זעלבער שטופע ווי זיין ארט רענקען. בי־אינז אָבער וועלכע שטעהען אויף אן הע בערער שטופע פון ענטוויקלונג איז דיא מלחמה א פרעמדע זאך צו אונזערע חושים, אז אפילו ווען מיר געפינען זיך אין איהר מיטע זעהט זי אויס ביי אונז ווי א חלום, אזוי ווי א שווינדעל.

אָבער דאס כוזט איהר דאך צו געבען מר. זאנגוויל, אז דער מענש איז פון דער אטור געייגנט צום קאמפף — האָט איהם פארגעוואָרפען דער דארפס ארצט. מיר אלע קעמפען אויפן געגען צווייטען און אינזער עזוידטענע הענגט אב אין עס קאמפף. די מלחמה איז די פיזי־שע אנזיכט פון דער קאנקורענץ וואס מיר זופען לעבען. עס איז אן אויפרודערענ־ע און געזונטע אָראיאנאלע איבונג.

מר זאנגוויל האָט א שטערעליכען אָפּ געטהאָן אין געזאגט: "בפלט אי־בער א שלעכטע זאך טויזענדער מאָהל וועט איהר קענען דערפון אריסקריגען איין גוטע האָ? לויט די אלגעמיינע פאלשע מיינונג פון די וועלכע האלטען אז שלהמה איז אן אינטעלעקטועלער רייזע מיט טעל קומט אויס אז מיר מיזען טהאָן שלעכטעס, כדי גוטס זאָל אריסקומען הערפון — דאס איז דאָך אייער ארגו־מענט.

וואס קען דען אריסקומען פון פער־שווענדונג, לייהען און אויסדרוקבארע גרויזאמקייט? האָט געזיפצט דער אר־טיסט סאלדאט. יעדע זאך דירף אויף דאס ניי געבויט ווערען. יעדע זאך דארף געבראכט ווערען צוריק צו דעם וואס עס איז געווען."

מלחמה ריינינגט די ערד — האָט בע־הויפטעט דער דאקטאר — עס זיינען פא־ראן צופיעל מענשען."

"צופיעל, פאר וואס? האָט זאנגוויל געזאגט מיט א טאן פון אויפפארערונג. רענקט איהר, אז די ארבייט פון דער וועלט איז זיי אן עפעל, וועלכע מען קען צוטהיילען נאר בעשטימטע טהיילען און די וועלכע קענען ניט קריגען אויינגעס פון דיזע טהיילען מוז מען זיך בעגעהן אהן דעם? וואס מעהר מענשען, אלץ מעהר ארבייט. די צרה איז ניט דערפאר וואס עס זיינען פיעלע מענשען פארהאן, נאר דערפאר וואס עס איז דא נאך א בענרענצטע צאהל ארבייט אויסצוטהיי־לען."

בעטראכט נאר ווי אזוי די מאשינערי האָט זיך פערפאלקאָמט צוליעב דער איצ־טיגער מלחמה — האָט דער דאקטאר גע־בראכט א ראיה צו זיינע ארגומענטען. — איין מענש בעוואפענט מיט א מאשין קען בייקומען זיעבעציג מענשען אין איין אויגענבליק."

„אין אנדערע ווערטער, הייסט עס, אז מיר קענען טהאָן זיעבעציג מאָהל אזוי פיעל שלעכטעס ווי פריהער. דאס איז זעהר וועגענסווערטה אפשר ניט אזוי? זיעבעציג מאָהל מעהר אונניציליכער פאר'ן צוועק פאר וועלכען ער איז געבאָרען גע־ווארען. אלעס וואס איך קען זעהען וואס איהר האָט אויפגעטהאָן איז דאס, וואס איהר קענט אין א גוואלדיג גרויסער מאס פערגרעסערען זיינע צושטערענדע קרעפ־טען.

דאס וואס דער מענש ווערט אונטער יאָכט צו דער מאשינערי, איז דער גרעס־טער פערברעכען. די וויסענשאפט איז א שלעכטע ווירטהין אויב דאס איז איהר בעסטער בייטראג צו דער מענשהייט. ווירקזאמקייט! די ווערטה דערפון ווערט געמאָסטען מיט די זאכען מיט וועל־כע זי איז בעשעפטיגט, אָדער דארף בע־שעפטיגט זיין. אויב עס איז שלעכט איז וואס מעהר ווירקזאמקייט איהר צייגט, אלס ערגער ווערט עס. ארגאָניזאציאָן צו טהאָן שלעכטעס אויף א גרויסען מאס־שטאב קען ניט ענטשולדיגט ווערען, אזוי ווי ארגאָניזאציאָן צו טהאָן שלעכטס אויף א קליינעם מאס שטאב."

איך האב געהערט זעהר פיעל שטארקע קריטיק אויף פרעזידענט וילסאָן זינט איך בין אָנגעקומען קיין ענגלאנד. אמעריקאָ־נער ווי ענגלענדער געפינען א פעהלער אין זיין פאָליס, די ערשטע וויל זיי גלויבען און מיט רעכט, אז אין ענגלאנד און אי בער דער גאנצער וועלט איז דער אמערי־קאנער כבוד בילדיג געווארען, ווייל זי קען ניט אנגעהמען קיין שטרענגע מיטלען צו בעשיצען איהרע ביירגער, און די ענגלישע הערפאר וואס פר. וילסאָן האָט ניט גע־ווירקט אז אמעריקא זאָל צושטעהען צו די עליים און ערקלעהרען מלחמה נעגען דייטשלאנד. אזוי געוועהנליך רעדען דיא מענשען פון דעם המון.

מר. זאנגוויל האָט אבער אין אונזער עשפרעך ערקלעהרט אז מר וילסאָן האָט זעהר בראוו געהאנדעלט. ער האָט זיך אָנגעטראָפען מיט אומשטענדען וואס קיין אנדער פרעזידענט האָט זיי ניט אנג־טראָפען און ער האָט זיין אויפגאב אין אן־דיך פערפילט. מיר האָבען בעדארפט האָבען מענשען, אָבער איהר האָט זיי ניט געהאט. מיר האָבען בעדארפט האָבען אמוניציאָן, וועלכע איהר האָט יא געהאט, אזוי ווי עס איז געווען א גוטע זאך פאר אונז וואס איהר זענט ניט ארויס אין דיזער מלחמה אויף אייער אייגענע אחריות.

מר זאנגוויל שריבט אויף א קליין אויסגעפלאָכטען מישעל אין זיין שטודיר צימער. דאס שטעהט געבען און אויסגע־העהלטען, ארויסגעשטאנענעם פענסטער, געבויט הויך אין דער וואנט, געגלעזט אין דריי זייטען און קוקט ארויס אויף'ן ים און אויף די גרינע בוימער שפיצען.

מיט זאנגוויל האָט א שמייכעל געטהאָן און געזאגט: איינינע רופען אט דאס פלאץ ביים צעפעלין שירם."

א זייטען בריעף אויף וואוויסעס דיענט מר. זאנגוויל אלס שרייב טיש. עס איז דארטען פאראן א שטוהל און קיין אנדער זאך ניט מעהר — אויסער דער אויסקוק צום ים.

איך הענג אז מר. זאנגוויל נעהמט דא זון בעדער, ווייל דער ווינט בלאזט שטענ־דיג איבער דיזען טהייל פון דעם בריעג אזוי ווי איבער דער דעק פון א שיף.

דאס שטודיר צימער איז זעהר אינ־טערעסאנט, מיט בלאָהע פארהאנגען, מיט ווענט וועלכע זיינען מיט ביכער בערעקט מיט פערשיעדענע צייכנונגען און באר־רעליעפס (בולט'טע פיגורען) די מייסטע פון איהם אליין וואס זיינען געמאכט פון בעריהמטע ארטיסטען וועלכע זיינען זיינע גוטע פריינד און פערעהרער.

אין דער צווישענצייט פון די רעגענס — עס איז גלייך א שרעקליכער רעגענ־ריגען זומער אין ענגלאנד — האָבען מיר געשפיעלט גאָלף טענים אויף דער לאָנקע הינטערן הויז. מר. זאנגוויל אלס מיין שותף האָט מיך אריינגעפיהרט אין דער גייס. שפעטער האָט ער אין דער דאקטאר זיך אויהעקגעזעצט שפיעלען א שאך און א שטארקער קאמפף פאר דער טשעמפיאָ־שיפ אין אָנגענאנגען צווישען זיי, וועל־כע האָט זיך ווי שטענדיג געענדיגט צו עהרע פון דעם גרויסען שריפטשטעלער.

"ער האָט מיר דערצעהלט א סוד, איידער מיר האָבען זיך געשיידט. ער שרייבט איצטער א נייעס ראָמאן וועלכער וועט ענטהאלטען א מוסר השכל וואס מיר קענען ארויסטראגען פון דער מלחמה."

ווי דער סאציאליסטישער קאנדידאט האט פערענטפערט די פראהיבישאן פון פראגע

פון שמואל מאיר שאפירא

ווי דער סאציאליסטישער קאנדידאט האָט איגגאָרירט און אז אבגעטראָ־טען פינ'ם רעפערענדום פרינציפ. — ער האָט געשטיצט די הירסט רעגיערונג געגען דעם ווילען פון פאָלק.

פון דעם אליין הייסט עס האָט מען געקענט פערשטעהן אז זי זענען מיט זיין מיינונג ניט איינשטימיג, אָבער ווארום זשע זענען זיי ניט ארויס נאכן אָפען און האָבען עס ניט ערקלעהרט פאר'ן עולם? נאך א זאך, גלויבט ווירקליך א סאָ־ציאליסטישער קאנדידאט, אז נאכדעם ווי א קאנסערוואטיווער פרעמיער האָט געמאכט א געזעץ געגען דעם פאָלקס ווי־לען, האָט געהאנדעלט אויטאָקראטיש, דארף עס אזוי פערבלייבען?

מיט זיינע אייגענע ווערטער בע־שטעטיגט ער, אז אפילו א סאציאליסט־שער קאנדידאט פון קאנגרעס הלר איז אי־מער פערטיג צו פערשאבערען די פאָלקס אינטערעסען און בערויבען דאָס פאָלק פון זיינע רעכטע אין דער צייט ווען עס האנ־דעלט אין בעזאנט אויפגעגעבען אינטערע־סען אדער אין א זאך אין וועלכער ער גלויבט.

און עס ווילט זיך פרעגען צייט ווען האָט דער סאציאליסטישער קאנדידאט בעגאנגען נומען פרעדיגען אז דער יחיד שטעהט העכער פאר'ן קאָנ־ס דער רעגיערונג צו דיזען פרעגע איז אז פיעלע סאציאליסטישע דערצו איז אז פיעלע אינטערעסירטע פון קאנגרעס הלר איז אי־מער פערטיג צו פערשאבערען די פאָלקס אינטערעסען און בערויבען דאָס פאָלק פון זיינע רעכטע אין דער צייט ווען עס האנ־דעלט אין בעזאנט אויפגעגעבען אינטערע־סען אדער אין א זאך אין וועלכער ער גלויבט.

און עס ווילט זיך פרעגען צייט ווען האָט דער סאציאליסטישער קאנדידאט בעגאנגען נומען פרעדיגען אז דער יחיד שטעהט העכער פאר'ן קאָנ־ס דער רעגיערונג?

דער ביישפיעל דערצו איז אז פיעלע סאציאליסטישע אזעלכע וועלכע בעגאנגען צו דער פארטי אין דער הבאנען אפען געזאגט אז זיי זענען געגען אין דער פרא־היבישאן פראגע, און האָבען פאר איהם געשטימט כלומר דאס פאָלק אין דער פרא־היבישאן אז ער וועט ניט ערוועהלט וועד־רען. זיי האָבען איהם אבער געגעבען זיי ערע שטימען, אום צו ווייזען אז דער סאציאליסטישער קאנדידאט בעראפט דער ערוועהלטער פארשטעהער פון סאוט וועסט טאראנטא וועט נאר נישט קענען אויפטהאָן אויף דעם געביעט, ער איז אבער אייך געווען איינשטימיג מיט א רעפערענדום.

דער סאציאליסטישער קאנדידאט, האָט די פראגע פערענטפערט נאר אויף אן אנדער שטייגער, און אט ווי:

פאר אלעמען איז ווערטה צו בעמער־קען אז די קאנזעקוענצען ביי וועלכער דער געגען אזא פרינציפ זיי רעפערענדום, אז־ בערהויפט אין אזא פראגע וועגען וועל־כער ער איז זיכער אז די פאָלקס מיינונג איז צוטהיילט, וואס זשע זאָל שוין טהאָן א קאפיטאליסטישער קאנדידאט?

נאך א זאך, צייט ווען האָבען די סאָציאליסטען אנגעפאנגען צו שטעהען די הירסט רעגיערונג, און זאָגען אז וואס זי טהוט איז גוט.

האָט די הירסט רעגיערונג ווירקליך גוט געטהאָן דאס וואס זי האָט אריינגע־צוואונגען אויף אנטעריא פראהיבישאן?

לאמיר עס זעהען.

פון דער צייט ווען דער געזעץ איז אָנגענומען געווארען אין דער פערזשיסלי־טשור ביז עס דארף אריין אין קראפט איז זעקס מאָנאטען, פון מערץ ביז סעפטעמ־בער, וואס וואָלט דען געווען אבדאלטען דער הירסט רעגיערונג פאר דער צייט פון ארויסשיקען די פראגע פאר א רעפע־רענדום?

אויב די רעגיערונג וואָלט ווירקליך געווארען אן אמת'ע פאָלקס רעגיערונג און וואָלט זיך גערעכענט מיט'ן מיינונג פון פאָלק וואָלט זי דאך אזוי געטהון.

און אז זי האָט עס ניט געטהון איז א סימן אז זי האָט זיך מיט'ן פאָלק ניט פערעכענט, דאן איז געווען א פראגע, אז דאס פאָלק זאָל פראָטעסטירען און פאָ־דערען אז זיין שטימע זאָל געהערט ווע־רען אונטער אלע אומשטענדען.

און צוזאמען מיט'ן פאָלקס האָט דער סאָציאליסטישער קאנדידאט בעראפט זיין דער ערשטער, אויפצוהויבען די פאָהן פון אזא פערעכטער פראָדערונג.

אבער וואס האבען מיר געזעהען האָט דער סאציאליסטישער קאנדידאט גע־טהון?

ער איז געגאנגען ניט נאר געגען דעם פאָלקס ווילען נאר אויך געגען זיין פאר־טיי פרינציפ פון רעפערענדום. ער איז ארויס אלס אָפענער אנטערשטיצער פונ'ם הירסט רעגיערונג, איז עס־ווארשטיצער פון „אייגענטליך" דער הירסט רעגיערונג, אלס דער אויפגעגעבענער פון אלע אינטערעסען פון פאָלק.

ווי דער סאָציאליסטישער קאנדידאט האָט אויפגעגעבען אלע אינטערעסען פון פאָלק אין דער פראגע פון אמריקאנישע אינטערע־סען אין דער פראגע פון אנטעריא פראהיבישאן?

דער ביישפיעל דערצו איז אז פיעלע סאָציאליסטישע אזעלכע וועלכע בעגאנגען צו דער פארטי הבאנען אפען געזאגט אז זיי זענען געגען אין דער פרא־היבישאן פראגע, אָבער ווארום זשע זענען זיי ניט ארויס נאכן אָפען און האָבען עס ניט ערקלעהרט פאר'ן עולם?

נאך א זאך, גלויבט ווירקליך א סאָ־ציאליסטישער קאנדידאט, אז נאכדעם ווי א קאנסערוואטיווער פרעמיער האָט געמאכט א געזעץ געגען דעם פאָלקס ווי־לען, האָט געהאנדעלט אויטאָקראטיש, דארף עס אזוי פערבלייבען?

מיט זיינע אייגענע ווערטער בע־שטעטיגט ער, אז אפילו א סאָציאליסט־שער קאנדידאט פון קאנגרעס הלר איז אי־מער פערטיג צו פערשאבערען די פאָלקס אינטערעסען און בערויבען דאָס פאָלק פון זיינע רעכטע אין דער צייט ווען עס האנ־דעלט אין בעזאנט אויפגעגעבען אינטערע־סען אדער אין א זאך אין וועלכער ער גלויבט.

און עס ווילט זיך פרעגען צייט ווען האָט דער סאָציאליסטישער קאנדידאט בעגאנגען נומען פרעדיגען אז דער יחיד שטעהט העכער פאר'ן קאָנ־ס דער רעגיערונג?

אבער דאס איז נאך ניט אלעס.

די פראגע איז בלויז די, אייב א סאָציאליסטישער קאנדידאט וועלכער פרעטענדירט צו זיין דער פאָהן טרעגער פונ'ם אמת ערלייבט זיך אויסצוטרעטען נעגען אזא פראגע אז דער רעפערענדום, אז־ בערהויפט אין אזא פראגע וועגען וועל־כער ער איז זיכער אז די פאָלקס מיינונג איז צוטהיילט, וואס זשע זאָל שוין טהאָן א קאפיטאליסטישער קאנדידאט?

נאך א זאך, צייט ווען האָבען די סאָציאליסטען אנגעפאנגען צו שטעהען די הירסט רעגיערונג, און זאָגען אז וואס זי טהוט איז גוט.

האָט די הירסט רעגיערונג ווירקליך גוט געטהאָן דאס וואס זי האָט אריינגע־צוואונגען אויף אנטעריא פראהיבישאן?

לאמיר עס זעהען.

פון דער צייט ווען דער געזעץ איז אָנגענומען געווארען אין דער פערזשיסלי־טשור ביז עס דארף אריין אין קראפט איז זעקס מאָנאטען, פון מערץ ביז סעפטעמ־בער, וואס וואָלט דען געווען אבדאלטען דער הירסט רעגיערונג פאר דער צייט פון ארויסשיקען די פראגע פאר א רעפע־רענדום?

אויב די רעגיערונג וואָלט ווירקליך געווארען אן אמת'ע פאָלקס רעגיערונג און וואָלט זיך גערעכענט מיט'ן מיינונג פון פאָלק וואָלט זי דאך אזוי געטהון.

און אז זי האָט עס ניט געטהון איז א סימן אז זי האָט זיך מיט'ן פאָלק ניט פערעכענט, דאן איז געווען א פראגע, אז דאס פאָלק זאָל פראָטעסטירען און פאָ־דערען אז זיין שטימע זאָל געהערט ווע־רען אונטער אלע אומשטענדען.

און צוזאמען מיט'ן פאָלקס האָט דער סאָציאליסטישער קאנדידאט בעראפט דער ווירקליכער אין דער ערשטער, אויפצוהויבען די פאָהן פון אזא פערעכטער פראָדערונג.

אבער וואס האבען מיר געזעהען האָט דער סאָציאליסטישער קאנדידאט גע־טהון?

ער איז געגאנגען ניט נאר געגען דעם פאָלקס ווילען נאר אויך געגען זיין פאר־טיי פרינציפ פון רעפערענדום, ער איז ארויס אלס אָפענער אונטערשטיצער פונ'ם הירסט רעגיערונג, איז עס־ווארשטיצער פון „אייגענטליך" דער הירסט רעגיערונג, אלס דער אויפגעגעבענער פון אלע אינטערעסען פון פאָלק.

ווי דער סאָציאליסטישער קאנדידאט האָט פערענטפערט די פראהיבישאן פראגע, איז אבגעטראָטען פון אן אמריקאנישע אינטערעסען אין דער פראגע פון אנטעריא פראהיבישאן?

דער ביישפיעל דערצו איז אז פיעלע סאָציאליסטישע אזעלכע בעגאנגען צו דער פארטי הבאנען אפען געזאגט אז זיי זענען געגען אין דער פרא־היבישאן פראגע, אָבער ווארום זשע זענען זיי ניט ארויס נאכן אָפען און האָבען עס ניט ערקלעהרט פאר'ן עולם?

נאך א זאך, גלויבט ווירקליך א סאָ־ציאליסטישער קאנדידאט, אז נאכדעם ווי א קאנסערוואטיווער פרעמיער האָט געמאכט א געזעץ געגען דעם פאָלקס ווי־לען, האָט געהאנדעלט אויטאָקראטיש, דארף עס אזוי פערבלייבען?

מיט זיינע אייגענע ווערטער בע־שטעטיגט ער, אז אפילו א סאָציאליסט־שער קאנדידאט פון קאנגרעס הלר איז אי־מער פערטיג צו פערשאבערען די פאָלקס אינטערעסען און בערויבען דאָס פאָלק פון זיינע רעכטע אין דער צייט ווען עס האנ־דעלט אין בעזאנט אויפגעגעבען אינטערע־סען אדער אין א זאך אין וועלכער ער גלויבט.

און עס ווילט זיך פרעגען צייט ווען האָט דער סאָציאליסטישער קאנדידאט בעגאנגען נומען פרעדיגען אז דער יחיד שטעהט העכער פאר'ן קאָנ־ס דער רעגיערונג?

ער איז געגאנגען ניט נאר געגען דעם פאָלקס ווילען נאר אויך געגען זיין פאר־טיי פרינציפ פון רעפערענדום, ער איז ארויס אלס אָפענער אונטערשטיצער פונ'ם הירסט רעגיערונג, איז עס־ווארשטיצער פון „אייגענטליך" דער הירסט רעגיערונג, אלס דער אויפגעגעבענער פון אלע אינטערעסען פון פאָלק.

קרבנות אין קאנאדע

איהר קענט שיקען געלד אין בריעפע נאך אייראָפּא אין אלע שטעדטע אין שטערלאנד צו אייערע פאמיליען דורך די

Williamsburg Steamship Agency, 249 Grand St. Brooklyn, N. Y.

ווייל די געלד און בריעפע וואס איהר שיקט אין נעעזעלליך טראגנטערס, אז עס וועהרט אויף א איינגעהענדיגער רעסולט פאר די געלד אין א געטער פון אייערע פאמיליע־מיטגלידער אין אייראָפּא.